

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Αθήνα, 26/01/2016

Αρ. Πρ.: 226/10890

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΖΩΙΚΗΣ
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΖΩΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΖΩΙΚΩΝ ΥΠΟΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

ΠΡΟΣ : Πίνακας Αποδεκτών

Ταχ.Δ/ση Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας 101 76 Αθήνα
Πληροφορίες Δ. Παπανικολάου
Τηλέφωνο 210 2125710
Email dparanikolaou@minagric.gr

Θέμα : Κατευθυντήριες οδηγίες δειγματοληψίας και εργαστηριακές αναλύσεις στα πλαίσια του επισήμου ελέγχου των μονάδων διαχείρισης Ζωικών Υποπροϊόντων - Επίσημα Εργαστήρια -Οδηγίες δειγματοληψίας»

Με την παρούσα εγκύκλιο γίνεται προσπάθεια συγκεντρωτικής αποτύπωσης του συνόλου των διευκρινήσεων/κατευθυντήριων οδηγιών που έχουν δοθεί σε προηγούμενες εγκυκλίους, αλλά και έκδοσης νέων διευκρινήσεων σε θέματα δειγματοληψίας και εργαστηριακών αναλύσεων σε μονάδες διαχείρισης ζωικών υποπροϊόντων ή παράγωγων προϊόντων (εφεξής ΖΥΠ) που προέκυψαν στην πορεία από την εφαρμογή των διατάξεων της σχετικής ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας.

Οι εγκύκλιοι με αρ. πρωτ. 3675/160355/17-12-2014 και 3464/122842/10-11-2015, καταργούνται.

ΣΚΟΠΟΣ

Η δειγματοληψία για εργαστηριακή ανάλυση (микροβιολογική και φυσικοχημική) αποτελεί δραστηριότητα του επισήμου ελέγχου, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Κανονισμού 882/2004 και σκοπό έχει:

- 1) την επιβεβαίωση της συμμόρφωσης των μονάδων διαχείρισης ζωικών υποπροϊόντων (ΖΥΠ) προς την ισχύουσα εθνική και ενωσιακή νομοθεσία
- 2) τη συλλογή γενικών πληροφοριών σχετικά με τη μικροβιολογική και φυσικοχημική κατάσταση συγκεκριμένων παράγωγων προϊόντων που διατίθενται στην αγορά
- 3) τον έλεγχο της συμμόρφωσης μεμονωμένων παρτίδων
- 5) την διερεύνηση τυχόν αναδυόμενων κινδύνων για τα οποία σε ενωσιακό επίπεδο δεν έχουν θεσμοθετηθεί κριτήρια

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

- Κανονισμός (ΕΚ) 1069/2009 «περί υγειονομικών κανόνων για ζωικά υποπροϊόντα και παράγωγα προϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1774/2002»
- Κανονισμός (ΕΕ) 142/2011 «για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί υγειονομικών κανόνων για ζωικά υποπροϊόντα και παράγωγα προϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο και για την εφαρμογή της οδηγίας 97/78/ΕΚ του Συμβουλίου όσον αφορά ορισμένα δείγματα και τεμάχια που εξαιρούνται από κτηνιατρικούς ελέγχους στα σύνορα οι οποίοι αναφέρονται στην εν λόγω οδηγία» που καθορίζει τα μικροβιολογικά και φυσικοχημικά κριτήρια με τα οποία οι επιχειρήσεις διαχείρισης ζωικών υποπροϊόντων πρέπει να συμμορφώνονται.
- Κανονισμός (ΕΚ) 882/2004, για τη διενέργεια επισήμων ελέγχων της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία περί ζωοτροφών και τροφίμων και προς τους κανόνες για την υγεία και την καλή διαβίωση των ζώων
- Κανονισμός (ΕΕ) 56/2013 «για την τροποποίηση των παραρτημάτων I και IV του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων μεταδοτικών σπογγωδών εγκεφαλοπαθειών»
- ΠΔ 211/2006 «Συμπληρωματικά μέτρα εκτέλεσης του Κανονισμού 1774/2002/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3^{ης} Οκτωβρίου 2002 για τον καθορισμό υγειονομικών κανόνων σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο»

ΟΡΙΣΜΟΙ

«**μικροοργανισμοί**» είναι τα βακτήρια, οι ιοί, οι ζυμομύκητες, οι ευρώτες, τις άλγες, τα παρασιτικά πρωτόζωα, οι μικροσκοπικοί παρασιτικοί έλμινθες, καθώς και οι τοξίνες και οι μεταβολίτες τους

«**μικροβιολογικό κριτήριο**» είναι ένα κριτήριο που καθορίζει το αποδεκτό ενός προϊόντος, μιας παρτίδας ή μιας διαδικασίας, με βάση την απουσία, την παρουσία ή τον αριθμό μικροοργανισμών, ή/και με βάση την ποσότητα των τοξινών ή μεταβολιτών τους, ανά μονάδα μάζας, όγκου, επιφάνειας ή ανά παρτίδα

«**παρτίδα**» σημαίνει μια ομάδα ή ένα σύνολο προσδιορίσιμων παράγωγων προϊόντων τα οποία λαμβάνονται από μια δεδομένη διαδικασία κάτω από πρακτικά τις ίδιες συνθήκες και παράγονται σε δεδομένο τόπο εντός καθορισμένης περιόδου παραγωγής

«**δείγμα**» σημαίνει ένα σύνολο που απαρτίζεται από μία ή περισσότερες μονάδες ή ένα τμήμα ύλης που επιλέγεται με διάφορους τρόπους σε έναν πληθυσμό ή μια σημαντική ποσότητα ύλης, το οποίο προορίζεται να παράσχει πληροφορίες σχετικά με ένα συγκεκριμένο χαρακτηριστικό του μελετούμενου πληθυσμού ή ύλης και να αποτελέσει βάση για τη λήψη

απόφασης σχετικά με τον πληθυσμό ή την εν λόγω ύλη ή σχετικά με τη διαδικασία από την οποία προέκυψε

«**αντιπροσωπευτικό δείγμα**» σημαίνει ένα δείγμα στο οποίο διατηρούνται τα χαρακτηριστικά της παρτίδας από την οποία έχει ληφθεί. Αυτό ισχύει ειδικότερα στην περίπτωση ενός απλού τυχαίου δείγματος όπου για κάθε ένα από τα είδη ή προσυζητήσεις της παρτίδας έχει δοθεί η ίδια πιθανότητα εισόδου στο δείγμα

«**συμμόρφωση προς τα μικροβιολογικά κριτήρια**» σημαίνει λήψη των ικανοποιητικών ή αποδεκτών αποτελεσμάτων τα οποία καθορίζονται στα παραρτήματα του Κανονισμού 142/2011/ΕΕ, όταν πραγματοποιούνται δοκιμές έναντι των καθορισμένων τιμών που καθορίστηκαν για τα κριτήρια μέσω της δειγματοληψίας, της διεξαγωγής αναλύσεων και της εκτέλεσης διορθωτικών ενεργειών.

ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ & ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΠΡΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗ

1. Κρεατάλευρο ή τηγμένο λίπος από μεταποίηση υλικών κατηγορίας 1 ή 2
Clostridium perfringens, Salmonella, Enterobacteriaceae, GTH

2. Τηγμένο λίπος από μεταποίηση υλικών κατηγορίας 1 ή 2 ή 3
σύνολο υπολειμματικών αδιάλυτων προσμίξεων

3.Μεταποιημένη ζωική πρωτεΐνη από μεταποίηση υλικών κατηγορίας 3
Salmonella, Enterobacteriaceae, παρουσία πρωτεϊνών μηρυκαστικών

4.Μεταποιημένη ή νωπή τροφή για ζώα συντροφιάς
Salmonella, Enterobacteriaceae

5.Κατάλοιπα διάσπασης ή προϊόντα λιπασματοποίησης
Salmonella, Escherichia coli ή Enterococcaceae

6.Οργανικά λιπάσματα ή εδαφοβελτιωτικά
Salmonella, Enterobacteriaceae

7.Μεταποιημένη κόπρος
Salmonella

8.Τέφρα / σκωρίες αποτεφρωτήρων υψηλού δυναμικού
ολικός οργανικός άνθρακας (TOC)

9. Ιστοί από πτώματα ζώων στα κέντρα σίτισης νεκροφάγων πτηνών
δικλοφενάκη

Το είδος του δείγματος, η παράμετρος προς εξέταση και η σχετική συχνότητα ελέγχου αναφέρονται στον Πίνακα του Παραρτήματος.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Οι αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές καταρτίζουν το πλάνο των δειγματοληψιών για το επόμενο έτος, το οποίο ενσωματώνουν στην Απόφαση «προγραμματισμού επισήμων ελέγχων», την οποία διαβιβάζουν στην κεντρική αρμόδια αρχή έως τα τέλη Ιανουαρίου του τρέχοντος έτους.

Τα εργαστήρια ελέγχου κοινοποιούν στη Γενική Δνση Κτηνιατρικής, Δνση ΚΔΥ, τα μη αποδεκτά αποτελέσματα.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Τα Εργαστήρια Επισήμου Ελέγχου πρέπει να είναι εγκεκριμένα ή διαπιστευμένα σύμφωνα με διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα (ISO 17025) . Ακολουθούν τα εργαστήρια και επισημαίνονται οι εργαστηριακές αναλύσεις που πραγματοποιούνται σ' αυτά.

A. ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Τα δείγματα αποστέλλονται για εργαστηριακό έλεγχο στα ακόλουθα επίσημα εργαστήρια :

- 1. Διεύθυνση Κτηνιατρικού Κέντρου Αθηνών
Τμήμα Υγιεινής Τροφίμων**
Νεαπόλεως 25 - Αγ.Παρασκευή
Τηλ. 210-6010.903 / 6399.241
E-mail : iyt@otenet.gr
Εργαστηριακές εξετάσεις : Μικροβιολογικά
(Υπεύθυνος κ.Σ.Καραγιώργης)
- 2. Διεύθυνση Κτηνιατρικού Κέντρου Αθηνών
Τμήμα Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας**
Τ.Θ. 19241, 341 00 Χαλκίδα
Τηλ. 22210-42521
E-mail : vetlab7@otenet.gr
Εργαστηριακές εξετάσεις : Μικροβιολογικά
- 3. Διεύθυνση Κτηνιατρικού Κέντρου Αθηνών
Τμήμα Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ρόδου**
4^ο χλμ.Λεωφ.Καλλιθέας, 851 00 Ρόδος
Τηλ. 22410-65.444
E-mail : vetlab_r@yahoo.gr
Εργαστηριακές εξετάσεις : Μικροβιολογικά
(Υπεύθυνη κα Σ.Γιαννέλη)

- 4. Διεύθυνση Κτηνιατρικού Κέντρου Θεσσαλονίκης**
Τμήμα Μικροβιολογίας Τροφίμων, Βιοχημικού & Φυτικοχημικού Ελέγχου
Τροφίμων, Καταλοίπων, Ελέγχου Ζωοτρόφων & Ειδικών Παθογόνων
Μικροβίων
26^{ης} Οκτωβρίου 80 - 54627 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310-566.056
E-mail : iytmicrob@gmail.com
Εργαστηριακές εξετάσεις : Μικροβιολογικά
- 5. Διεύθυνση Κτηνιατρικού Κέντρου Θεσσαλονίκης**
Τμήμα Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων
Χρ.Κατσάρη 2 - 454 44 Ιωάννινα
Τηλ. 26510-27396
E-mail : keioani@otenet.gr
Εργαστηριακές εξετάσεις : Μικροβιολογικά
(Υπεύθυνη κα Ι.Αποστόλου)
- 6. Διεύθυνση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών Αττικής**
Εργαστήριο Ελέγχου Κυκλοφορίας Ζωοτροφών
Σοφ.Βενιζέλου 1 - 141 23 Λυκόβρυση Αττικής
Τηλ. 210-212.5461 / 212.5330
E-mail : lykuo27@minagric.gr
Εργαστηριακές εξετάσεις : Υπολειμματικές αδιάλυτες προσμίξεις
(Υπεύθυνη κα Βουδούρη)
- 7. Διεύθυνση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών Θεσσαλονίκης**
Εργαστήριο Ελέγχου Κυκλοφορίας Ζωοτροφών
Γεωργική Σχολή - 570 01 Θέρμη Θεσσαλονίκης
Τηλ. 2310-472.130
E-mail : xxniro@gmail.com
Εργαστηριακές εξετάσεις : Παρουσία πρωτεϊνών μηρυκαστικών (ανάλυση PCR)
(Υπεύθυνος κ.Χ.Χατζηνείρος)
- 8. Γενικό Χημείο του Κράτους**
Α' Χημική Υπηρεσία Αθηνών
Β' Τμήμα
Αν.Τσόχα 16 - 11521 Αθήνα
Τηλ. 210-6479.337
E-mail : v.tzamtzis@gcsl.gr
Εργαστηριακές εξετάσεις : GTH
(Υπεύθυνος κ.Β.Τζαμτζής)

**9. Γενικό Χημείο του Κράτους
Χημική Υπηρεσία Μετρολογίας**

Αν. Τσόχα 16 - 11521 Αθήνα

Τηλ. 210-6479.136/7

E-mail : cms@gcsl.gr

Εργαστηριακές εξετάσεις : απώλεια κατά την ανάφλεξη, δικλοφενάκη
(Υπεύθυνος κ.Αλεξόπουλος)

B.ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

B.I. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ

Σφράγιση, Επισήμανση, Αποστολή & Παραλαβή Δειγμάτων

1. Η δειγματοληψία γίνεται σύμφωνα με τις ειδικές οδηγίες δειγματοληψίας για κάθε εξέταση. Για τις φυσικοχημικές εξετάσεις απαιτείται δείγμα-αντίδειγμα. Στις περιπτώσεις αυτές λαμβάνεται το δείγμα και στη συνέχεια διαιρείται σε δύο τουλάχιστον επιμέρους δείγματα (δείγμα-αντίδειγμα), κάθε ένα από τα οποία επιτρέπει την πλήρη αναλυτική διαδικασία. Η διαίρεση σε επιμέρους δείγματα επιτελείται στο χώρο δειγματοληψίας. Για τις μικροβιολογικές εξετάσεις απαιτείται μόνο δείγμα.
2. Τα δείγματα και τα αντιδείγματα τοποθετούνται σε κατάλληλους περιέκτες, ανάλογα με την προς ανάλυση ουσία (π.χ. γυάλινος ή πλαστικός), ώστε να εξασφαλίζεται η ακεραιότητα του δείγματος. Ακολουθεί η σήμανση των περιεκτών ώστε να είναι δυνατή η ταυτοποίηση τους (ιχνηλασιμότητα) και να εξασφαλίζεται η εγκυρότητα του εργαστηριακού αποτελέσματος. Σε κάθε περιέκτη τοποθετείται ετικέτα στην οποία αρχικά αναγράφεται απαραίτητως η ένδειξη «ΔΕΙΓΜΑ» ή «ΑΝΤΙΔΕΙΓΜΑ» και ακολούθως ο μοναδικός κωδικός αριθμός του δείγματος, ο οποίος αποτελείται από τον αριθμό πρωτοκόλλου της δειγματίζουσας αρχής και την ημερομηνία δειγματοληψίας (ΠΡΟΣΟΧΗ! όχι την ημερομηνία αποστολής του δείγματος).
3. Μετά τη σήμανση ακολουθεί η επίσημη σφράγιση των δειγμάτων κατά τρόπο που να διασφαλίζεται το απαραβίαστο αυτών. Η σφράγιση γίνεται είτε με τη βοήθεια ισπανικού κηρού και μεταλλική σφραγίδα ή με μολυβδίδες που σφραγίζονται με ειδικές μολυβδοσφραγίδες. Τα δείγματα συσκευάζονται, σημαίνονται και σφραγίζονται ξεχωριστά από τα αντιδείγματα.
4. Τα δείγματα που αποστέλλονται σε συνθήκες ψύξης/κατάψυξης (νωπές τροφές για ζώα συντροφιάς), μεταφέρονται μέσα σε ισοθερμικά δοχεία που περιέχουν παγοκύστες σε ικανό αριθμό, ώστε να αποφεύγεται ο κίνδυνος αλλοίωσής τους και αποστέλλονται άμεσα στο εργαστήριο.
5. Η αποστολή των δειγμάτων στο εργαστήριο γίνεται το ταχύτερο δυνατόν και ο υπεύθυνος παραλαβής των δειγμάτων οφείλει να ελέγχει τη συσκευασία, τη σήμανση και σφράγιση, όπως και την ποσότητα (επάρκεια ή μη) και την κατάστασή τους καθώς και εάν συνοδεύονται από το δελτίο αποστολής.

Κρίνεται σκόπιμο η ημέρα αποστολής των δειγμάτων να είναι τέτοια, ώστε η παραλαβή τους από το εργαστήριο να γίνεται το αργότερο μέχρι την Παρασκευή, τελευταία εργάσιμη ημέρα της εβδομάδας, για να μην παραμένουν σε ακατάλληλες συνθήκες το Σαββατοκύριακο.

Απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή στην αποθήκευση και μεταφορά των δειγμάτων, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η σταθερότητα της προς ανάλυση ουσίας και η ακεραιότητα του δείγματος, καθώς επίσης στις συσκευασίες μεταφοράς, στη θερμοκρασία και στις προθεσμίες παράδοσης στο αρμόδιο εργαστήριο.

Δεν γίνονται δεκτά προς εξέταση δείγματα που : α) παραβιάστηκε ή καταστράφηκε η σφράγιση τους, β) δεν προστατεύονται λόγω πλημμελούς συσκευασίας, γ) εμφανίζουν διαρροή του περιεχομένου λόγω χαλαρού ή μη κανονικού πωματισμού ή κακώσεων (π.χ. ράγισμα) των περιεκτών δειγματοληψίας, δ) φτάνουν στο εργαστήριο σε κακή κατάσταση, αλλοιωμένα (υφή, δυσάρεστη οσμή) και ε) δεν διαθέτουν επαρκή ποσότητα. Αυτά τα δείγματα καταστρέφονται και η δειγματίζουσα αρχή, ενημερώνεται εγγράφως από το εργαστήριο για τους λόγους της αδυναμίας εξέτασης των δειγμάτων αυτών και επαναλαμβάνει τη δειγματοληψία και αποστολή.

Τα **εργαστήρια** οφείλουν να διενεργήσουν την ανάλυση και να αποστείλουν την απάντηση στη δειγματίζουσα αρχή το συντομότερο δυνατό, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων που θα πρέπει να τεκμηριώνονται.

B.II. ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

1. Μικροβιολογικές αναλύσεις

Σημείο δειγματοληψίας

Σε περίπτωση που η δειγματοληψία αφορά ένα και μόνο δείγμα, χωρίς δηλαδή υπομονάδες, το δείγμα θα πρέπει να λαμβάνεται από την ποσότητα εκείνη της παρτίδας που θεωρείται η πιο μολυσμένη (π.χ. στο τέλος της διαδικασίας παραγωγής).

Σε περίπτωση που η δειγματοληψία αφορά δείγμα με 5 υπομονάδες, αυτές λαμβάνονται είτε τυχαία από όλη την ποσότητα της παρτίδας (π.χ. εάν η παρτίδα αφορά 100 σακιά ζωοτροφή, οι 5 υπομονάδες λαμβάνονται από 5 τυχαία διαφορετικά σακιά) είτε σε προκαθορισμένες χρονικές στιγμές της διαδικασίας παραγωγής όλης της παρτίδας (π.χ. έναρξη παραγωγής, σε 3 ενδιάμεσους χρόνους και στη λήξη της παραγωγής).

Εργαλεία δειγματοληψίας

Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται κατά τη δειγματοληψία πρέπει να μην επιμολύνουν το δείγμα, για το λόγο αυτό θα πρέπει να είναι αποστειρωμένα ή να απολυμαίνονται πριν τη χρήση τους. Οι πιο απλοί τρόποι για να επιτύχουμε κάτι τέτοιο είναι να αποστειρώσουμε τα (μεταλλικά) εργαλεία με φλόγα ή να τα εμβαπτίσουμε σε αλκοόλη 70% (όχι σε καθαρό οινόπνευμα) και στη συνέχεια τα αφήσουμε να στεγνώσουν.

Ποσότητα δείγματος

Η ποσότητα του δείγματος πρέπει να είναι τουλάχιστον 200-250gr. Στην περίπτωση απλού δείγματος, χωρίς δηλαδή υπομονάδες, η ποσότητα αυτή αφορά το σύνολο του δείγματος. Στην περίπτωση όμως του δείγματος με 5 υπομονάδες η ποσότητα αυτή αφορά την κάθε υπομονάδα ξεχωριστά και άρα η συνολική ποσότητα του δείγματος είναι 1.000-1.250gr. Κάθε υπομονάδα λαμβάνεται με διαφορετικά εργαλεία και τοποθετείται σε διαφορετικό περιέκτη.

Περιέκτες

Οι περιέκτες στους οποίους θα τοποθετηθεί το δείγμα θα πρέπει να είναι αποστειρωμένοι. Εναλλακτικά, μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατάλληλες πλαστικές σακούλες οι οποίες είναι στείρες κατά την παραγωγή τους.

Οι περιέκτες θα πρέπει να είναι αρκετά ανθεκτικοί ώστε να προστατεύουν το δείγμα από επιμόλυνση.

Συνθήκες μεταφοράς, Χρόνος αποστολής στο εργαστήριο

Τα δείγματα που είναι σταθερά σε συνθήκες περιβάλλοντος (π.χ. κρεατάλευρο, τηγμένο λίπος κτλ) μεταφέρονται σε θερμοκρασία περιβάλλοντος (χαμηλότερης όμως των 40°C). Για τα δείγματα αυτά δεν υπάρχουν χρονικοί περιορισμοί για την αποστολή τους στο εργαστήριο, ωστόσο μέχρι την αποστολή τους θα πρέπει να φυλάσσονται σε χώρο με θερμοκρασία 18-27°C.

Τα ευαλλοιώτα δείγματα (π.χ. νωπή τροφή) μεταφέρονται σε θερμοκρασία 1-8°C και η αποστολή τους θα πρέπει να γίνεται άμεσα, ώστε να φτάνουν στο εργαστήριο εντός 24 ωρών από τη δειγματοληψία.

2. Παρουσία πρωτεϊνών μηρυκαστικών

Οι μέθοδοι δειγματοληψίας της ανάλυσης αναφέρονται στον Καν. (ΕΕ) 691/2013, ο οποίος τροποποιεί τον Καν. (ΕΚ) 152/2009.

3. Υπολειμματικές αδιάλυτες προσμίξεις σε ζωικά λίπη μηρυκαστικών

Οι αδιάλυτες προσμίξεις σε ζωικά λίπη είναι ανεπιθύμητες και μη ομοιογενώς καταναμημένες στο ζωικό λίπος λόγω της ιδιαιτερότητάς τους να καθιζάνουν. Για την πραγματοποίηση δειγματοληψίας σε ζωικό λίπος προέλευσης μηρυκαστικών προκειμένου την εν λόγω ανάλυση, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα κάτωθι:

α) Η φυσική κατάσταση στην οποία βρίσκεται (ρευστή ή στερεή):

Η φυσική κατάσταση του ζωικού λίπους εξαρτάται από τη θερμοκρασία του περιβάλλοντος ή όχι (π.χ. στην περίπτωση θερμαινόμενης δεξαμενής). Δεν υπάρχει τρόπος αντιπροσωπευτικής δειγματοληψίας αν προηγουμένως το ζωικό λίπος δεν ρευστοποιηθεί και δεν αναδευτεί για να ομογενοποιηθεί.

β) Ο τρόπος αποθήκευσης.

Στην περίπτωση συσκευασμένου ζωικού λίπους, προτείνεται ήπια θέρμανση του περιέκτη και ρευστοποίηση του δείγματος. Ακολουθεί απαραίτητως ομογενοποίηση (π.χ. με έντονη ανάδευση) και λήψη δείγματος κατά την ανάδευση.

Στην περίπτωση μη συσκευασμένου ζωικού λίπους, δηλ. στην περίπτωση δεξαμενών, όπου η ολική αρχική ποσότητα δε μπορεί να ομογενοποιηθεί, προτείνεται ο έλεγχος μέρους της

αρχικής ποσότητας. Η ελεγχόμενη ποσότητα εξάγεται από τη δεξαμενή με σωλήνα εκροής και με διαδικασία αντίστοιχη με αυτήν που περιγράφεται στην παράγραφο 8.4.2.2. του Καν.(ΕΕ) 691/2013 και λαμβάνεται δείγμα μετά από ομογενοποίηση.

4. Δικλοφενάκη, απώλεια κατά την ανάφλεξη, GTH

Τα δείγματα ζωικών ιστών για δικλοφενάκη θα φυλάσσονται και θα αποστέλλονται σε συνθήκες κατάψυξης και τα δείγματα παράγωγων προϊόντων (τέφρα, κρεατάλευρο/οστεάλευρο, τηγμένο λίπος) θα φυλάσσονται και θα μεταφέρονται σε κατάλληλες συνθήκες από τις αρμόδιες δειγματίζουσες αρχές.

Οι ποσότητες που χρειάζονται σχετίζονται με τον τύπο του δείγματος και καθορίζονται ως ακολούθως :

α) δείγματα κρεατάλευρου/οστεάλευρου, η ποσότητα πρέπει να είναι τουλάχιστον 200 g,

β) δείγματα τηγμένου λίπους, η ελάχιστη ποσότητα εργαστηριακού δείγματος θα είναι ίση με 50 mL,

γ) δείγματα τέφρας, η ποσότητα πρέπει να είναι τουλάχιστον 100 g και

δ) δείγματα ιστών από πτώματα ζώων, η ποσότητα πρέπει να είναι τουλάχιστον 180 g.

Τα δείγματα θα συνοδεύονται από το «Δελτίο Αποστολής Δείγματος (& Αντιδείγματος)». Στο πεδίο «Αιτούμενη εξέταση» θα συμπληρώνεται η εξέταση σύμφωνα με τον πίνακα του Παραρτήματος.

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Οι δειγματίζουσες αρχές, πριν από οποιαδήποτε δειγματοληψία, θα πρέπει πρώτα να επικοινωνούν με τον υπεύθυνο του αρμόδιου εργαστηρίου, προκειμένου να επιβεβαιωθεί η διαθεσιμότητα του εργαστηρίου, το είδος δείγματος και η δοκιμή στην οποία το εργαστήριο είναι διαπιστευμένο.

Γ.ΕΓΓΡΑΦΑ

1. Έκθεση δειγματοληψίας

Για κάθε δειγματοληψία συντάσσεται έκθεση δειγματοληψίας σύμφωνα με το επισυναπτόμενο υπόδειγμα 1. Η έκθεση δειγματοληψίας παραμένει στην αρμόδια δειγματίζουσα αρχή, η οποία εγγύεται ότι πρόσωπα χωρίς άδεια δεν έχουν πρόσβαση σε αυτό και διασφαλίζει την αναμφισβήτητη ταυτοποίηση του εκάστοτε δείγματος. Αντίγραφο της έκθεσης δίνεται στον εκπρόσωπο της επιχείρησης.

2. Δελτίο αποστολής δείγματος

Συντάσσεται το δελτίο αποστολής δείγματος σύμφωνα με το επισυναπτόμενο υπόδειγμα 2. σε δύο (2) αντίγραφα, το πρωτότυπο φυλάσσεται στη δειγματίζουσα αρχή και ένα αντίγραφο στέλνεται στο εργαστήριο αναλύσεων συνοδεύοντας τα δείγματα.

Δ.ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ

Η επίσημη δειγματοληψία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του επισήμου ελέγχου και πραγματοποιείται κατά την κρίση των αρμοδίων αρχών στις ακόλουθες περιπτώσεις :

- α) πριν από κάθε νέα αδειοδότηση και έπειτα από κάθε αλλαγή στην παραγωγική διαδικασία,
- β) όταν κατά τον επίσημο έλεγχο διαπιστωθεί ότι το σύστημα HACCP που εφαρμόζει η επιχείρηση παρουσιάζει σημαντικές μη συμμορφώσεις ή/και δεν εφαρμόζεται ικανοποιητικά το πρόγραμμα εργαστηριακών δοκιμών στα πλαίσια αυτοελέγχου της επιχείρησης,
- γ) στη διερεύνηση καταγγελίας / alert,
- δ) σε εφαρμογή νέας νομοθεσίας,
- ε) όταν υπάρχει σχετικό πρόγραμμα εργαστηριακών ελέγχων που αφορά το συγκεκριμένο τύπο εγκαταστάσεων.

Η συχνότητα με την οποία πραγματοποιείται η δειγματοληψία σε μια εγκατάσταση βασίζεται στην ανάλυση επικινδυνότητας, λαμβάνοντας υπόψη το **ιστορικό** ελέγχων (τα αποτελέσματα προηγούμενων ελέγχων, την υλοποίηση διορθωτικών ενεργειών σε περίπτωση μη συμμορφώσεων) και τη **χρήση** του παραγόμενου προϊόντος (ζωοτροφή, οργανικό λίπασμα). Ο ελάχιστος αριθμός εργαστηριακών ελέγχων καθορίζεται στον πίνακα 1 του Παραρτήματος. Ωστόσο, οι αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν τη συχνότητα δειγματοληψίας, εφόσον το κρίνουν απαραίτητο.

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΔΝΣΗΣ

Γ.Μεθενίτου

**Επισυνάπτεται το Παράρτημα και τα υποδείγματα 1 και 2*

*** Διανομή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου*

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΠΡΟΣ

1. Δ/νσεις Κτηνιατρικής
Περιφέρειες Χώρας
2. Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής
Τμήματα Κτηνιατρικής
Περιφερειακές Ενότητες
(να διαβιβασθεί από τις Διευθύνσεις Κτηνιατρικής των Περιφερειών)
3. ΣΥΚΕ

ΚΟΙΝ.

1. Διεύθυνση Κτηνιατρικού Κέντρου Αθηνών
α) Τμήμα Υγιεινής Τροφίμων
β) Τμήμα Κτηνιατρικό Εργαστήριο Χαλκίδας
γ) Τμήμα Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ρόδου
2. Διεύθυνση Κτηνιατρικού Κέντρου Θεσσαλονίκης
α) Τμήμα Μικροβιολογίας Τροφίμων, Βιοχημικού & Φυσικοχημικού Ελέγχου Τροφίμων, Καταλοίπων, Ελέγχου Ζωοτρόφων & Ειδικών Παθογόνων Μικροβίων
β) Τμήμα Κτηνιατρικό Εργαστήριο Ιωαννίνων
3. Διεύθυνση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών Αττικής
Εργαστήριο Ελέγχου Κυκλοφορίας Ζωοτροφών
4. Διεύθυνση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών Θεσσαλονίκης
Εργαστήριο Ελέγχου Κυκλοφορίας Ζωοτροφών
5. Γενικό Χημείο του Κράτους